

Fåberg og Lillehammer historielag

PROTOKOLL FRA ÅRSMØTE 12. MARS 2023 KL 1600 PÅ SKOGLI I SØRE ÅL

Årsmøtet ble holdt på Skogli i Søre Ål søndag 12. mars klokken 1600. Leder Grethe Borgen ønsket 52 fram møtte velkommen og ledet møtet frem til møteleder ble valgt. Årsmøtedokumentene var gjengitt i "Nytt om gammelt" nummer 1/23.

1. Godkjenning av innkallingen

Det var ingen merknader til innkallingen. Innkallingen ble godkjent.

2. Konstituering

Thorstein Hernes var foreslått som møteleder og ble valgt ved akklamasjon. Han ledet møtet videre.

Anette Audenhus Røsjorde ble valgt som referent. Jostein Valved og Terje Moringen ble valgt som tellekorps. Sidsel Bjørnsgaard og Randi Høstmælingen ble valgt til å skrive under møteprotokollen.

3. Styrets årsmelding for 2022

Leder Grethe Borgen gikk gjennom årsmeldingen punkt for punkt (13 punkt). Årsmeldingen var trykket opp i sin helhet i "Nytt om gammelt" nr 1/23. Det var kommet inn følgende merknader til årsmøtet fra Jostein Valved:

- Sak 3 styrets årsmelding, punkt 11 Krigsgravgruppa: Riktig navn på gravstedet er Jørstadmoen krigsgravplass, ikke den russiske krigskirkegården. Videre er det ikke riktig at det siden 2011 har vært jobbet med å finne navn på de som er begravet. Navnene på 953 av de 954 krigsfangene, som ble gravlagt 1942-1945 på Jørstadmoen krigsgravplass, har vært kjent siden krigen. Historielagets krigsgravgruppe har arbeidet for å få opp navnetavler på den sovjetiske krigsgravplassen, der også 25 jugoslaver er gravlagt.
- Videre skal det tilføyes at Terje Moringen (kasserer 2006-2014) har vært med i gruppa hele tida, i tillegg til de som er nevnt.
- Navn på historielagets medlemmer i våre ulike grupper bør nevnes. Disse er:
  - o Årbokredaksjonen: Live Sætre, Karen Bleken, Geir Linberg, Halgrim Øistad og Rønnaug Hovhaugholen, Jorun Krukhoug Kilvær. Jørgen Skaug er fotoredaktør.
  - o Lokalhistoriske seminarer: Grethe Borgen, Ivar Olstad, Tore Pryser, Trond Feiring, Marit Hosar, Inger Bjørnhaug, Gudmund Moren
  - o Fotogruppa: Mikael Finsveen, Vegard Gundersen, Kjetil Rolseth, Rolf Løvdal, Egil Malme og Erling Lier
  - o Turgruppa: Aud Hulberg, Eystein Brandt
  - o Fåberg kultursti: Per Prestrud
  - o Mesna kultursti: Aud Hulberg, Eystein Brandt
  - o Dampenhytta: Norodd Bakkeberg
  - o Stedsnavnskartfesting: Anette Audenhus Røsjorde, Lars Urlien, Anita Iversen

Den fremlagte årsmelding ble vedtatt ved akklamasjon med de tilføyelser som følger av Jostein Valveds merknader.

4. Godkjenning av regnskapet for 2022

Kasserer Eystein Brandt gikk gjennom regnskapet. Regnskapet er lagt ut på vår hjemmeside, og ble i tillegg delt ut på årsmøtet. Revisjonsberetningen for 2022 ble gjennomgått av kasserer. Det ble påpekt en krone avvik i egenkapital og gjeld. Dette ble forklart med øreavrundning mot nærmeste krone. Revisors beretning (Per Erik Engebretsen) ble lest opp av kasserer og bekrefter at regnskapet er ført etter god bokføringskikk og viser et korrekt bilde av lagets økonomi og arbeide i 2022. Revisor anbefaler fortsatt bruk av StyreWeb til bruk i administrasjon og regnskap for historielaget.

Styrets regnskap for 2022 ble enstemmig godkjent av årsmøtet.

5. Inkomne saker

Saker som ønskes behandles av årsmøtet måtte være styret i hende innen 1. mars. Det var ingen inkomne saker, annet enn merknader fra Jostein Valved.

6. Aktiviteter og budsjett for 2023 til uttale

Leder presenterte aktivitetsplan for 2023. Årsmøtet tok aktivitetsplanen til orientering:

1. Gi ut årbok 42
2. Gi ut tre nr av Nytt om gammelt
3. Arrangere to medlemsturer
4. Gjennomføre 8 lokalhistoriske seminarer
5. Ferdigstille ny Vandrebok
6. Delta i Lillehammer kommunes arbeid fram mot 200-års-jubileet
7. Ferdigstille krigsgravplassen på Jørstadmoen
8. Intensivere fotogrupper og stedsnavn-kartfestinggruppas arbeid

Merknad fra Jostein Valved til sak 6 aktivitetsplan, punkt 7: Teksten foreslås endret til «Medvirke til å få satt opp navnetavler på Jørstadmoen krigsgravplass og gi ut et hefte med oversikt over de gravlagte. Forutsetninga for å gi ut et hefte er at vi får det meste av innholdet vederlagsfritt fra Falstadsenteret.»

Kassereren gikk gjennom forslag til budsjett for 2023. Det er viktig for styret å unngå underskudd. Styret vil derfor lete etter muligheter for å øke inntektene og redusere utgiftene for å kunne gå i balanse, både for hver enkelt aktivitet og for året under ett. Vi ser for oss at turene betales fullt ut av den enkelte turdeltaker og ikke sponses av historielaget. Vi har vurdert å ta en liten avgift (kr 50 per pers) for å delta på lokalhistoriske seminarer.

Aktivitetsplan og budsjettet ble godkjent ved akklamasjon av årsmøtet.

7. Medlemskontingent for 2023

Styret foreslår at medlemskontingenten opprettholdes slik den ble vedtatt i fjor og ikke økes videre for 2024. Styrets forslag ble vedtatt av årsmøtet.

9. Valg

Valgkomiteen ved Eldrid Vasslid presenterte forslag til nye tillitsvalgte fra 2023. Valgkomiteen har bestått av Eldrid Vasslid, Inger Elisabeth Fryjordet og Terje Holen. Komiteen har lagt vekt på å få med tillitsvalgte fra ulike distrikter og aldersgrupper. Det samme har styret ved valg av medlemmer til valgkomiteen.

Valgkomiteens forslag ble enstemmig vedtatt.

Tillitsvalgte for 2023 er følgende ("2023" betyr funksjonstid til årsmøtet 2024. "2024" betyr funksjonstid til årsmøtet «2025»):

<i>Leder (velges for 2 år)</i>	<i>Funksjonstid</i>
Grethe Borgen	2022-2023 (ikke på valg)
<i>Styremedlemmer (velges for 2 år)</i>	
Anette Audenhus Røsjorde	2022-2023 (ikke på valg)
Mikael Finsveen	2022-2023 (ikke på valg)
Aud Hulberg	2023-2024
Eystein Brandt	2023-2024
Tove Pauline Bakken	2023-2024

Varamedlemmer (velges for 1 år)

Per Prestrud 2023

Marianne Kval 2023

Revisor (velges for 1 år)

Revisor: Erling Lier 2023

Vararevisor: Sissel Skyltbekk 2023

Valgkomite (velges for 1 år):

Terje Holen, Inger Elisabeth Fryjordet og Ragnhild Hjelle Carlson.

Thorstein ble takket for sin innsats som møteleder.

Eldrid Vasslid går nå ut av valgkomiteen og ble takket for sin innsats.

Ragnhild Hjelle Carlsson går ut av styret og ble takket for sin innsats.

Grethe Borgen informerte årsmøtet om at Ivar Olstad er utnevnt til nytt æresmedlem i historielaget, og hans innsats for historielaget ble beskrevet. Dette ble godt mottatt av årsmøtets fremmøtte.

Terje Holen informerte årsmøtet om samlingen av gamle gjenstander etter Ole H. Rønningen som gikk bort i fjor. Mange av disse tingene er nå bevart og lagret. Det er ønske om å finne en god måte å ta vare på samlingen etter Ole H. Rønningen, aller helst i Rudsbygd. Et stabbur eller lignende på 40-50 kvadratmeter er ønsket. Forslag spilles inn til Terje Holen.

Jostein Valved informerte årsmøtet om arbeidet med Fåberg kultursti som Reidar Bostad aktivt bidro med i de 4 årene han satt i styret i historielaget. Valved foreslår at historielaget sender en takk til Reidar for den innsatsen som ble lagt ned for Fåberg kultursti.

Mikael Finsveen informerte årsmøtet om den formidable innsatsen Grethe Borgen har gjort og gjør for historielaget i de 10 årene hun har sittet som leder. Grethe har stor historiekunnskap, er god til å delegere og følge opp alle de ulike prosjektene historielaget er involvert i. Hennes store nettverk er også til stor glede og nytte for laget. Styret håper Grethe ønsker å ta gjenvalg når hun neste år er på valg.

Aud Hulberg informerte årsmøtet om kommende historielagsturer.

Møteleder hevet årsmøte kl 17.25

Lillehammer 20.3.2023

Anette Audenhus Røsjorde (referent)

Sidsel Bjørnsgaard

Randi Høstmælingen

Etter årsmøte ble det holdt foredrag for 52 oppmøtte om Skoglis og Søre Åls historie av Wenche Noddeland og Guri Anne Wahl.

Noddeland fortalte om historien til adventistenes rehabilitering som ble startet i USA i 1866. Adventistene ser på mennesket som en helhet, og deres rehabiliteringsarbeid bygger derfor på rehabilitering av hele mennesket. Til Norge kom metoden i 1946 og la grunnlaget for det som i dag er Skogli, på området til gamle Holen gård. Allerede i juli 1946 kom den første pasienten (gjesten). Det var 25 pasienter på rehabilitering om gangen, og 12 ansatte. Skogli ble opprettet som et badesatorium. Det var vanskelig å få nok vann, særlig på vinteren, når ledninger frøs. Det har alltid vært lange ventelister for pasienter. De ansatte skulle kun være adventister. I årene etter krigen ble norske landssvikere innsatt i fangeleiren «Trarabu», som lå vegg i vegg med Skogli, og ble benyttet til forefallende arbeid på Skogli. For å få plass til flere pasienter ble det bygget nye bygg til de ansatte. I 1952 ble det bygget ny behandlingsavdeling, som er i bruk den dag i dag, riktignok utvidet og rehabilitert flere ganger. I 1996 var det blitt plass til 120 pasienter om gangen, i 1979 ble det utvidet til å ha 160 pasienter om gangen. Fra 2004 er det krevd anbud for å få driftstilskudd. Antallet pasienter Skogli fikk ha, ble vesentlig redusert. Det er i dag utfordrende å planlegge flere år frem i tid.

Wahl fortalte om Søre Åls historie: et kort blikk på historien til en grend som i dag er blitt en bydel. Wahl har gått fra å være leder for et grendeutvalg og til leder for et bydelsutvalg. Søre Ål ligger mellom Ringsaker og byen Lillehammer. Som del av Fåberg kommune opplevde innbyggerne å ha tettere kontakt mot byen enn mot øvrige deler av Fåberg kommune. Innbyggerne i Søre Ål ble i gamle dager kalt Skogværing, selv om det var uenigheter rundt hvor grensen gikk for å kunne kalle seg Skogværing. Grensen gikk i tidligere tider fra Opplandsbekken og sørover. Suttestad er ikke lenger med i Søre Ål. For å høre til Søre Ål kirke må man bo sør for Langsetgutua. Gårder og husmannsplasser i gamle dager var allsidige, i dag er det større gårder, men med ensidig drift. Dallerud var gården for distriktets militære kaptein. I tidligere tider ble både folk og last på vei til byen Lillehammer inispisert, og til tider ganske nøye, av befolkningen i Søre Ål, før de fikk reise videre med sitt ærend til byen. Haug skole ble bygget i 1872. I 1914 kom det et tilbygg til skolen. Videre restaurering og utbygging skjedde i 1951 og 1955, bygg som står i dag. Ny skole var klar i 1972. Det har aldri vært gymsal på Søre Ål skole. Dagens ungdomsskole (kom i 1968) var tidligere Framhaldsskole og realskole. Ungdomsskolen ble bygget som Samfunnshus. Kirka i Søre Ål skulle egentlig ligge lenger nord, men i 1942 ble dagens plassering bestemt – og den måtte ligge lenger unna Lillehammer Kirke enn opprinnelig planlagt. Kirken ble innviet i 1964, og har veldig spesielle relieffer som er verdt å se. Det er også blitt en fin minnelund ved kirka. Alle anbefales å gå oppover Åretta-elva, og der har historielaget satt opp en flott tavle som beskriver all industri som har vært i distriktet. Mange av de 100 ansatte til Lillehammer dampsgag bodde i Søre Ål. Fjellpulken er en av flere bedrifter i dagens Søre Ål. Samlingssted for kunstmalerere i Lillehammer var i mange år på gården Skoug. Mange kjente malerier er malt med utgangspunkt i Skoug.